

nowe horyzonty edukacji filmowej

CYKL | KINO WSPÓŁCZESNE
GRUPA WIEKOWA | KLASY 4–6
PRZEDMIOT | JĘZYK POLSKI, GODZINA WYCHOWAWCZA

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELA

SCENARIUSZ LEKCJI

opracowanie: Aleksandra Korczak

FILM | "FRITZI"

Fritzi: A Revolutionary Tale, Niemcy 2019, 90 min

reżyseria: Matthias Bruhn, Ralf Kukula

scenariusz: Beate Völcker

zdjęcia: -

muzyka: André Dziezuk

montaż: Stefan Urlaß

obsada: Ali Lyons, Oisín Conroy, Lucy Carolan

Tytułowa bohaterka dorasta w trudnej rzeczywistości politycznej Niemiec Wschodnich pod koniec lat osiemdziesiątych. Gdy jej najdroższa przyjaciółka emigruje z mamą do RFN, Fritzi zaczyna dostrzegać narastające niepokoje społeczne i nie umie pozostać wobec nich obojętna.

„Fritzi” to ciepły, rodzinny, przejmujący film o walorach edukacyjnych, który w przystępny sposób ukazuje niedorośłym odbiorcom realia życia w Niemczech zaraz przed upadkiem żelaznej kurtyny. Bogaty w szczegóły i do bólu autentyczny, ukazuje wszechobecne w tamtych czasach podziały, obecne zarówno w świecie polityki, jak i na szkolnym podwórzu; podziały, przez które ani dorośli, ani dzieci nie mogli czuć się w pełni bezpiecznie przed rewolucją 1989 r. W tej szarej, wrogiej przestrzeni nastoletnia Fritzi próbuje zawalczyć o to, co jest dla niej naprawdę ważne: o przyjaźń, wolność i prawdę.

„WOLNOŚCI ODDAĆ NIE UMIEM”. KILKA SŁÓW O SWOBODZIE OBYWATELSKIEJ

Temat lekcji

„Wolności oddać nie umiem”. Kilka słów o swobodzie obywatelskiej

Czas trwania lekcji

45 min

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- postrzega wolność jako wartość społeczną,
- sprawniej niż wcześniej wyszukuje informacje w Internecie,
- obcuje z narracją indywidualną jako jednym z najistotniejszych źródeł wiedzy historycznej.

Powiązanie z podstawą programową

Podczas lekcji uczeń:

- wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera,
- rozwija umiejętności samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania,
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia.

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- TIK – odtwarzanie materiału multimedialnego,
- dyskusja naprowadzająca,
- praca w grupach,
- możliwość przekształcenia pracy domowej w projekt.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- rzutnik/wyświetlacz, głośniki,
- tablica do pisania,
- zeszyty przedmiotowe oraz przybory do pisania.

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu filmu *Fritzi* w reżyserii Matthiasa Bruhna i Ralfa Kukuli.

Jeżeli w szkole obowiązuje reguła, że uczniowie nie przynoszą urządzeń elektronicznych na lekcję, nauczyciel uprzedza, że wyjątkowo będą potrzebne telefony z dostępem do Internetu (wystarczy kilka).

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel odtwarza dla uczniów dwuminutowy teledysk – kampanię społeczną *Kocham wolność* (cover utworu *Chłopców z Placu Broni* wykonywany przez Bovską), do znalezienia w serwisie YouTube na oficjalnym profilu miasta stołecznego Warszawy: https://www.youtube.com/watch?v=np_rd-xkaXs.

Następuje omówienie materiału z następującą ścieżką interpretacji, na którą naprowadza nauczyciel: każdy potrzebuje wolności, dlatego w teledysku występuje tak wielu aktorów w różnym wieku, różnej płci itd.

Osoba prowadząca lekcję prosi dzieci o objaśnienie, co to ma wspólnego z filmem *Fritzi* – oczywiście wspólnym mianownikiem jest tu ekspozycja wolności jako wartości niezwykle istotnej dla człowieka. Można pokazać uczniom, że na końcu teledysku wyświetlają się dwie nakładające się na siebie daty – 89' (czas akcji filmu, data, która również dla Polaków i ich wolności jest kluczowa) oraz 2019.

Realizacja tematu

Nauczyciel przedstawia temat lekcji, a następnie zauważa, że podczas oglądania filmu *Fritzi* uczniowie mogli zetknąć się z wieloma nazwami i problemami, którymi się nigdy wcześniej nie zajmowali. Są to kwestie powiązane z wolnością obywatelską, czyli wolnością człowieka w jego państwie.

Informuje uczniów, że podczas lekcji będą pracować w grupach nad słowniczkiem wolności obywatelskiej. Na tablicy pojawią się terminy, które trzeba będzie przepisać do zeszytów i uzupełnić definicjami na podstawie informacji wyszukanych w Internecie za pośrednictwem telefonów komórkowych.

Uwaga! Jeżeli jest to pierwsza lekcja, w ramach której uczniowie mają przeszukiwać sieć, należy ich poinformować, że najbardziej wiarygodne informacje to te, które spełniają oba kryteria:

- znamy autora informacji (podpisuje się imieniem i nazwiskiem, a nie pseudonimem, np. Wojciech Drewniak, autor vloga popularnonaukowego *Historia bez cenzury* na YouTube),
- podano źródła (np. bibliografię).

Warto poglądowo wyświetlić uczniom przeglądarkę i jakikolwiek artykuł hasłowy na Wikipedii, która wprawdzie nie spełnia kryterium pierwszego, ale przynajmniej podaje źródła, przypisy. Warto także ostrzec uczniów, że jeśli natrafili w Internecie na informację czy artykuł bez autora i przypisów, to trzeba być ostrożnym – to może być *fake news*, czyli treść zafałszowana.

Nauczyciel dzieli uczniów na grupy (najlepiej 3–4-osobowe), mając na uwadze, że w każdej grupie powinien być przynajmniej jeden sprawny telefon ze swobodnym dostępem do Internetu. Zapisuje także na tablicy terminy, do których podopieczni mają stworzyć definicje, korzystając z Internetu (z zastrzeżeniem, że wystarczą 2–3 zdania):

- *propaganda*,
- *inwigilacja*,
- *prawa człowieka*,
- *totalitaryzm*.

Chętne osoby przedstawiają wyniki pracy w grupach, nauczyciel weryfikuje prawdziwość odczytywanych informacji.

Podsumowanie tematu

Nauczyciel podsumowuje lekcję, zwracając uwagę, że prawdziwym szczęściem człowieka jest dorastanie i życie w wolności oraz swobodzie obywatelskiej z poszanowaniem praw obywateli.

Zadaje pracę domową dla chętnych. Jeżeli wiele osób wyrazi chęć jej wykonania, można to zadanie przekształcić w projekt i umówić się z uczniami na stworzenie miniwystawy życia przed 1989 r., na którą składałyby się zdjęcia, gazetki, przedmioty z epoki PRL, muzyka lub nagrane wywiady z opowieściami tematycznymi rodziców i dziadków.

Praca domowa

Przeprowadź z wybranym członkiem rodziny wywiad dotyczący życia przed 1989 r. pt. „Czy kiedyś żyło się lepiej, czy gorzej?”. Możesz go spisać lub po prostu nagrać i zachować tę pamiątkę historyczną.